

Nr 458

Av herr Nilsson i Bästekille m. fl., om ökat stöd åt fisket.

(Lika lydande med motion nr 384 i Första kammaren)

Yrkesfiskarna har liksom jordbrukarna haft svårt att få del av de senaste decenniernas välståndsutveckling. När det gäller inkomstutvecklingen och arbetstidsförkortningen har man icke haft möjlighet att erhålla de förbättringar som kommit andra grupper till del. Det torde inte vara överdrift att säga att situationen för fiskets utövare inger mycket bekymmer.

Dåligt väder eller issvårigheter kan under långa tider avstånga fiskarna från inkomstmöjligheter. Rationaliseringen har för fiskets del kommit att innebära att besättningarna på trålarna har minskats, vilket i sin tur inneburit ökad arbetstid och hårdare arbete för dem som stannat kvar inom näringen.

Trots svårigheter är det betydande belopp som tillföres landet genom de svenska fiskarnas insatser. Den på svenska fiskefartyg under år 1962 bordade fångsten kan uppskattas till omkring 290 milj. kg till ett värde av 217 milj. kronor. En väsentlig del av denna fångst landas emellertid i utländska hamnar; det torde för år 1962 röra sig omkring 40 %. Den fisk som av skilda anledningar föres i land och säljes i utländska hamnar betalas emellertid med ett pris som ligger under det som betalas i Sverige. Således uppskattas den år 1962 i utlandet sålda fisken endast till 32 % av hela fångstens försäljningsvärde.

Finansieringssvårigheter

Fiskerinäringen är en mycket kapitalkrävande näringsgren. Den minskade arbetskraften ställer större krav på utrustningen, såväl när det gäller fartygen som fiskeredskapen. Genom anskaffande av modern utrustning har det varit möjligt att öka fångstens storlek. Men för den enskilde fiskaren är anskaffningen av båt och utrustning som regel endast möjlig om han kan erhålla lån för denna investering. Möjligheten att erhålla lån ur fiskerilånefonden är begränsad och täcker oftast inte det aktuella lånebehovet. Bestämmelserna för lån ur fiskerilånefonden ställer dessutom krav som för fiskarna många gånger är omöjliga att uppfylla. Det synes därför angeläget att möjligheter skapas att utöver lånen ur fiskerilånefonden erhålla statlig lånegaranti för lån i andra kreditinrättningar.

Fiskare, som vid yrkesmässigt fiske förlorat eller fått fiskeredskap skada-

de och till följd härav behöver ekonomiskt bistånd för att kunna fortsätta sin näring, kan ur statens fiskredskapslånefond erhålla lån för inköp av nya redskap. Svårigheter kan ofta förekomma när det gäller att värdera de skadade eller förlorade redskapen. En möjlighet att komma till rätta med detta problem torde vara att inrätta en permanent fiskredskapsvärderingsnämnd med uppgift att fastställa skadans omfattning och förlustens storlek.

Prisutvecklingen

Som en följd av EFTA-konventionen och de därmed följande såväl tull- som införselavgiftssänkningarna har prisutvecklingen för svenskt fiske varit synnerligen ogynnsam under de senaste åren. Utbudet av bl. a. norsk torskfilé sker till priser, som för den svenska producenten ofta inte ens täcker kostnaderna. Att detta kan ske beror på de subventioner som de norska fiskarna åtnjuter. Dessutom tillämpas i Norge betydligt generösare statliga lån för inköp av båtar och redskap än vad som är gällande i vårt land. Det nu gällande prisregleringssystemet synes icke kunna tillförsäkra fiskarna en skälig inkomst. En omarbetning av systemet eller ett helt nytt prisregleringssystem torde vara enda möjligheten att ernå rättvisa i förhållande till danska och norska fiskare. Möjligheten till ökad export av svensk fisk bör undersökas, framför allt gäller det här att söka finna nya exportmarknader.

Forskningen en förutsättning för förbättrat fiske

I likhet med andra näringsgrenar har fisket ett stort behov av forskning på skilda områden. Framst torde denna forskning böra inriktas på fångstmetoder, fångstredskap och havsbiologiska undersökningar. Men även när det gäller insjöfisket finns stora problem som kräver speciella forskningsinsatser. Vi vill här endast erinra om vad de tilltagande vattenföroreningarna kommit att betyda i form av minskade fisktillgångar.

Trygghetsproblemen för fiskets utövare

Arbetslöshetskassan för fiskarna har blivit en väsentlig trygghetsfaktor. Det torde emellertid kunna ifrågasättas om kassans ekonomiska tillgångar inte borde förstärkas. En möjlighet att göra detta synes ligga i överförande av medel från prisregleringsfonden till arbetslöshetskassan.

Få yrkesutövare torde vara utsatta för så stora risker när det gäller ekonomiska förluster som fiskarna. Ärligen vållar storm och isförhållanden skador på fiskredskapen för stora belopp. Detta blir ännu mer kännbart nu när redskapen inte i samma utsträckning som tidigare kan repareras av fiskarna själva.

De svenska fiskebåtarna bör i högre grad än som nu är fallet utrustas med fullgod räddningsmateriel. Kostnaderna för detta borde till viss del betalas med statsmedel. I detta sammanhang vill vi framhålla att utbyggnaden av kustradionätet bland fiskarna bedöms som en av de angelägnaste uppgifterna.

Hamnfrågan

En stor del av de svenska fiskebåtshamnarna har genom att fisket nu bedrivs med större fartyg blivit för små, varför de inte kan angöras. Frågan om hamnar intar en central plats, när det gäller möjligheten att bibehålla den tidigare bostadsorten. Kan denna fråga inte lösas föreligger risk för avfolkning inom de berörda områdena.

Vad vi ovan framfört utgör endast en liten del av de problem som i dag berör den svenska fiskerinäringen. Den yngre generationen lämnar i allt större utsträckning fisket för att övergå till andra, mindre riskfyllda och oftast mera lönande sysselsättningar. Om denna tendens skall kunna brytas torde snara åtgärder vara i hög grad påkallade. En förutsättning för att näringen skall kunna få bättre villkor är givetvis att problemen i sin helhet blir föremål för utredning.

Fiskefrågornas handläggning i departementen

Fiskerinäringen har stor betydelse för vår försörjning med livsmedel i synnerhet under eventuell avspärrning. De problem vi tidigare berört utvisar att det är många och stora frågor som väntar på sin lösning. I synnerhet kräver prisfrågorna i anslutning till EFTA-överenskommelser och vid en eventuell framtida anslutning till EEC en kontinuerlig bevakning. Fiskefrågorna torde i framtiden ofta behöva behandlas på ministernivå. I Danmark och Norge har man särskilda fiskeriministrar, och enligt vår mening kan man ifrågasätta om inte fiskefrågorna hos oss såsom tidigare varit fallet borde handläggas av ett särskilt statsråd.

Med stöd av ovanstående hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning och förslag rörande åtgärder till stöd för det svenska fisket.

Stockholm den 25 januari 1964

Jöns Nilsson

i Båstekille

Gösta Darlin

Carl Eric Hedin

Hans Nordgren